

ВЕЛДАРУСЬ

ВЫДАЊНЕ УСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАУЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАУ

Конт нумару 15 руб. (вып. 22 г.)

Падпісная плата —
Звычайная — 400 р. льготная — 300 р.
Плата за абвесткі — 500 руб. за радок пагугу.
Сьпешныя — на 50% даражэй.
Плата за публікацыю аб страце дакументаў:
для членаў саюзу — 700р.
для іншых грамад — 1500р.
Чырав. і ўтрыманам Сац. Забеспэкаі — дарам а.
Падпіска і абвесткі прымаюцца ў Конт н.
аганітне пры Дзяржаўным Выдавецтве. Р.
(Менск, Петраваўдаская, 8).

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
МЭНСК, Захар'ўская, 97.

Трэці год выданьня.

Штодзённая газета.

№ 277 (682). Чацьвер, 14-га сьнежня 1922 г.

Гаспадару Зямлі Беларускай. IV-му Усебеларускаму Зьезду Саветаў—прывітаньне!

Перад польскім фашызмам.

Прэзыдэнт Польскае рэспублікі нарэшце з вялікім трудом выбраны... Пяць разоў галасаваў сойм і сэнат. 4 разы гэтак галасаваньне не давала ніякіх вынікаў.

Пан Замойскі, кандыдат правіцы, увесь час атрымліваў ад 222 да 228 галасоў, а кандыдаты «ляўцы» і нацыянальных меншасцяў Бодуэн дэ-Куртэна, Дашынскі, Нарутовіч, Войцэхавіч і таго менш.

Пабачыўшы небяспэку, так званая «ляўца» на адну хвіліну аб'ядналася, і пры пятым галасаваньні на пасаду прэзыдэнта быў абраны пан Нарутовіч, сучасны міністр загранічных спраў Рэчы Паспалітай, кандыдат Пілсудзкага і вымучаны кандыдат «ляўцы» і нацыянальных меншасцяў. Адзначыўшы, паміж іншым, што пры галасаваньні прэзыдэнта дружна і дыстыплінна трымалася толькі правая частка сойму, а «левая» увесь час хісталася і на ведала, што ёй рабіць, прыйдзем да тых здарэньняў, што зараз маюць месца ў Варшаве.

Незadowolеныя правая частка сойму замест таго, каб скарыцца «демакратычнай» большасьці сойму, пераняла барацьбу на вуліцы. Яна арганізавала шмат мітынгаў проці Нарутовіча, яна арганізуе студэнтаў, агітуе проці жыдоў, яна нарэшце дэманструе перад соймам і ўжывае гвалт над «левымі» дэпутатамі. Трэба прызнаць, што правыя пачалі барацьбу за ўладу вельмі актыўна. Час паказа нам, хто будзе пабудзіцелем у гэтай барацьбе. Але прымаючы пад увагу актыўнасьць прыхільнага адсутнасьці аднаго рабочага фронту ў Польшчы, прымаючы пад увагу слабасьць і няўпэнасьць ляўцы, яе рознаколернасьць і незгаворанасьць, больш шансаў маюць пакуль што правыя... Ня так то важна, што Нарутовіч ужо выбраны. Заўтра над

націскам новых здарэньняў гэты самы пан Нарутовіч можа так жа лёгка зьявіцца з свайго прэзыдэнцкага крэсла, як лёгка і выпадкова ён на яго сеў... Ва ўсіх разе мы павінны чакаць, што ўлада ў Польшчы ў хуткім часе перойдзе к правым, к польскім фашыстам з хіненч.

Канешне, уся справа ў тым, за кім пойдзе армія. Дагэтуль яна ішла за Пілсудзкім. Але прымаючы пад увагу сьлад арміі, на мале якое стаіць польскае панства і польская моладзь, настроеная шавіністычна і ваража супроць рабочых, супроць нацыянальных меншасцяў,—можна чакаць, што фашызмам заразіцца можа і польская ваенная моладзь і нават лёгка.

І тады на зьмену «демакратызму», на зьмену Пілсудзкаму, Нарутовічу і іншым прыдзе адкрытая дыктатура буржуазіі, прыдзе польскі пак, які без церэмоні будзе распаўсюджвацца з рабочым рухам і незadowolеным сялянствам... Атмасфэра ў Польшчы пачынае працягвацца. Клясавая барацьба з кожным днём абвастраецца ўсе больш і больш. Для ядывага фронту рабочых адцяняюцца шырокія перспектывы.

Замест рознаколернасьці партый і групіроўкаў мы будзем мець у Польшчы даўне выразныя клясавыя сілы: адны фронт буржуазіі, адны фронт рабочых гораду і вёскі. Пачнецца барацьба не на жыццё а на сьмерць.

А Сойм? Што яго чакае? Ён павінен будзе або прынасьціцца ё гэтай клясавай барацьбе, гэта значыць, утварыць оравую буржуазную большасьць, або распустыцца ці быць распустычаным апошняй навінай кажуць нам, што ў Варшаве пачаліся крывавыя непарадкі, што рабочыя пачынаюць кідаць працу на заводах і хвацілі за зброю.

Гэта азначае, што мы напярэдадні цікавых і важных здарэньняў у Польшчы.

Цікавыя выбары.

9-га сьнежня ў сталіцы беларускай Польшчы адбыліся выбары пана прэзыдэнта «найсьвейшай» Рэчы Паспалітай. Гэтых выбараў усе чакалі з вялікаю цікавасьцю, бо яны павінны былі выклічы групіроўку дзяржаўных сілаў у Польшчы на больш-менш доўгі тэрмін.

Чытачом «Савецкай Беларусі» з нашых папярэдніх артыкулаў вядома аб тым няўпэным становішчы, якое утварылася ў Польскім Сойме і Сэнаце. Таксама яшчэ нядаўна, у № 272 «Савецкай Беларусі» гаварылася аб тых усильных пробах прыхільна ўтварыць «польскую» большасьць у Сойме і Сэнаце праз паразумьне з п'ястэпамі. Гэтае паразумьне адбылося, але на якіх варунках, нам пакуль што невядома. Вынікам яго зьявілася правядзеньне на маршале Сойму п'ястэпа Ратая, а на маршале Сэнату—«х'енаўда» Трампчынскага. Але калі дайшло да выбараў прэзыдэнта Рэчы Паспалітай, то гэтай згоды паміж «х'енаў» і «п'ястам» парвалася.

У № 273 «Савецкай Беларусі» мы пісалі, што Трампчынскі—фігу-

друга. Правая частка Сойму і Сэнату трымалася на рэдвасць дружна ў той час, як сярод рознаколернай «ляўцы» гэтай згоды сьматаліся было і толькі на пятым (1) галасаваньні, калі небяспэка абраньня х'енаўскага кандыдата стала зусім відавочнай, усе партыі і партыйкі «ляўцы» забыліся аб сваіх узаемных рахунках і галасавалі за Нарутовіча.

Кандыдатуры праф. Бодуэн-дэ-Куртэна і Дашынскага мелі адразу характар дэманстрацыі: першая—з боку «нацыянальных меншасцяў», а другая—з боку п'ястэпаў. «Нац. меншасцяў» у Сойме 80 з лішкам (каля 89) і ў Сэнаце—26. Лік галасоў, падаваных за праф. Бодуэн-дэ-Куртэна, меншы, чым лік дэпутатаў ад нац. меншасцяў. Гэта значыць, што дэпутаты нац. меншасцяў—незвычайна, рознаколерная маса і што сярод іх ня было згоды. За Дашынскага галасавалі бадай што адны п'ястэпы, бо Дашынскі атрымаў 49 галасоў у той час, як у Сойме п'ястэпаў 40 і ў Сэнаце—7.

Тое, што п'ястэпы і нац. меншасці ня ўпіраліся і што пры другім галасаваньні праф. Бодуэн-дэ-Куртэна атрымаў толькі 10 галасоў, а Дашынскі—1, ясна паказвае, што іх кандыдатуры былі чыста дэманстрацыйныя. Чаму кандыдатура Дашынскага дэманстрацыйная,—гэта даволі зразумела. Але чаму зьявілася дэманстрацыйнаю кандыдатура праф. Бодуэн-дэ-Куртэна і што гэта за чалавек,—можна ня ўсе ведаюць. Тыя беларусы, якія перад рэвалюцыяй і ў пачатку рэвалюцыі жылі ў Петраградзе, ведаюць, што праф. Бодуэн-дэ-Куртэна—вучоны і асьветнік, вельмі асьветаны, гуманны чалавек і—што вельмі рэдка і цікава—не шавініст, мае нахіл да справы дзіваваў і міжвадзіннага адносінах. Гэта ён перад Рыжскім мірам падчас дамаганьняў Польшчы аб грамадзянскіх правах, што Польшча калісьці наладзіла Меншчынай і Магілёўшчынай, не баючыся накізаць на сябе абвінавачаньне ў дзяржаўнай здрадзе, выступіў з артыкулам аб неправільнасьці падобных прэтэнсіў. Ён пісаў тады, што калі грунтвацца на «гістарычным» праве, дык маскоўцы маюць права на Варшаву ня менш, чым Польшча да Магілёўшчыны, бо Масква калісьці валодала Варшавою. Замест

«гістарычнага» права праф. Бодуэн-дэ-Куртэна высюваў этнаграфічны прыніп—сучаснае насельне тых ці іншых тэрыторый і патрабаваньне лічыцца з інтарэсамі сучасных, жывых народаў, хаця-бы і слабых. Усе гэта і стварыла яму палупарнасьць сярод нац. меншасцяў Польшчы.

Дзеся ацанкі прэзыдэнцкіх выбараў у Польшчы трэба мець на ўвазе, што згоднасьць паміж усімі левымі партыямі і партыйкамі, якая выявілася на гэтых выбарах,—чыста прыпадковая. У будучыне на кождому новаму пытаньню будзь тварыцца новыя камбінацыі. Цьвёрдай, пэўнай большасьці ў Сойме і Сэнаце як ня было, так і няма.

Яшчэ адно пытаньне прыглядае нашую ўвагу: а дзе дэнецца Пілсудзкі? Нарутовіч—фігура даволі бледная, маласамостойная. Будучы міністрам замежных спраў, ён фактычна праводзіў лінію Пілсудзкага, дзейнічаў пад яго ўказку. У зьвязку з гэтым можна думаць, што прэзыдэнцтва Нарутовіча, а ня Пілсудзкага, мада зьменьвае ранейшае становішча. Пілсудзкі як-бы адыходзіў у цень, пакідаючы на відэвоку свайго намесьніка. Але куды адыходзіць Пілсудзкі? Тройкі высвятляе становішча на гэтых дзёх атрыманая вестка, што перад прэзыдэнцкімі выбарамі праф. Вітаўціцаў Вітас прапанаваў Пілсудзкаму ўтварыць «малой ваеннай рады», якая будзе кіравацца ўсімі вайсковымі справамі і аднаваджаць толькі перад прэзыдэнтам; старшыня гэтай рады ў выпадку важных абвешчэцца галоўна-камандуючым з дыктатарскімі паўнамоцтвамі. Пілсудзкі нібы то згадзіўся на такую камбінацыю. Калі гэтая вестка апраўдаецца, то гэта будзе азначаць, што армія паравейшаму застаецца ў руках Пілсудзкага, а армія—гэта вельмі важкі довад і падтрыманьне для палітычных тэорый і палітычных дзеячоў.

Як разьвернуцца падае ў Польшчы, паказуць бліжэйшыя дні. Пакуль што ясна толькі адно: правыя апалелі ад свае няўдачы і пробуюць ад парлямэнтнага зьмярэння перайсьці да непарлямэнтнага спосабаў барацьбы. А гэта спосаб для буржуазіі вельмі небяспэчны і можа прывесці да зусім нечаканых вынікаў.

М. С.

за прафэсара Бодуэн дэ-Куртэна—103 запіскі, за дэпутата Дашынскага—49, за міністра Нарутовіча—62, за Войцэхавіча—105 і за графа Замойскага—222.

Пры другім галасаваньні за Бодуэн-дэ-Куртэна было пададзена 10 запісак, за Дашынскага—1, за Нарутовіча—151, за Войцэхавіча—152, за графа Замойскага—228. Такім чынам, пасля другога галасаваньня аднаго кандыдатура Дашынскага. Пры трэцім галасаваньні за Бодуэн-дэ-Куртэна было пададзена 5 запісак, за Нарутовіча—158, за Войцэхавіча—150 і за Замойскага—228. І пры трэцім галасаваньні ніводзін дэпутат не атрымаў належнай большасьці, аднаго толькі кандыдатура прафэсара Бодуэн дэ-Куртэна. Пры чацьвёртым галасаваньні за Нарутовіча было пададзена 171 голас, за Войцэхавіча—146, за Замойскага—224. Пасля 4-га галасаваньня кандыдатура Войцэхавіча аднаго і засталася ўсяго 2 кандыдатуры.

Пятае і апошняе галасаваньне дало вось якіх вынікі: пададзена было 545 запісак, з іх незапраўдлых—29, запраўдных—516, абсалютная большасьць 259. За Нарутовіча было пададзена 289 галасоў, за Замойскага—227. Такім чынам, у прэзыдэнт рэспублікі выбран Нарутовіч.

Хто такі Нарутовіч?

ВАРШАВА, 12—12. Выбраны прэзыдэнт Польскай рэспублікі Габрыэль Нарутовіч радзіўся ў 1865 годзе ў Кельцах. Скончыў гімназію ў Лібавае, вучыўся ў Пецярбургу і Цюрыху. У 1920 годзе ён займаў пасаду міністра грамадзянскай працы ў кабінэце Грабскага і займаў гэту пасаду да апошняга міністэрскага крызісу. У кабінэце Новака Нарутовічу была даручана пасада міністра загранічных спраў.

Дэманстрацыя супроць Нарутовіча.

ВАРШАВА, 11—12. На мітынг, які склікан у зьвязку з выбарамі Нарутовіча прэзыдэнтам, прынята рэзалюцыя, патрабуючая адмаўленьня Нарутовіча ад прэзыдэнцтва і рашучай барацьбы з жыдамі. Балія сойму сабралася вагномная таўпа, якая спрабавала не прадусьціць Нарутовіча ў сойм. Таўпоў абабіта некалькі левых дэпутатаў. Аўтамабілі і экіпажы заставаўваліся, і прывараліся дакумэнты ў пасажыраў, і калі гэта было жид, дык можа білі. П. П. С. арганізавала прэзыдэнт пад лэўганам «Прач польскі фашызм». Над вокнамі Дому Нарутовіча дэманстранты зрабілі кашаны каньістэ. На вуліцах Варшавы павялічыла ахрана. Выступіў правакацыйны антысэміцкі лістак, які ўмацоўвае пэгромны настрой. Таўпа дэманстрацыяна разграміла намяшканьне п'ястэпаў газэты «Работнік».

К выбарам прэзыдэнта.

Становішча перад выбарамі

ВАРШАВА, 12-12. Польскі друк дае вось які малюнак перадвыбарнай кампаніі пры выбарах прэзыдэнта Польскай рэспублікі.

Апошнія навіны.

(Радзе з Ганноўэру).

— У Варшаве пачаліся непарадкі пры выпаўненні прысягі зноў выбранага прэзідэнта Нарутовіча. Апошнія весткі сведчаць аб боўках на вуліцах, Есьць забітыя і многія раненыя, Заводы спынілі працу, рабочыя ўзбраюцца.

— З Лезані паведамляюць, што канфэрэнцыя сарвецца не на пытаньні аб пралівах, а на пытаньні аб капітуляцыях. У гэтым пытаньні туркі не намераны мяняць сваіх поглядаў. Расейская дэлегацыя ў Лезані запатрабавала пачаць спрэчку адносна турэцкіх контрпрапаганды ў пытаньні аб пралівах.

Будаўніцтва Сав. Беларусі.

Павятовыя зьезды Саветаў паказваюць яўна, што за апошні год зроблен вялікі крок наперад у справе будаўніцтва нашай Савецкай рэспублікі.

За ўсім пільна сачыць вока рабочыя і сялянскія беднаты. Калі дзе ў глухих кутках здараюцца дробныя неладзі, дык яны прасякаюцца ў самым корні—усюды пануе здаровая самакрытыка.

На зьездах выяўляецца, што харчовыя падаткі ў паветах прайшлі добра. У некаторых валасцях, напрыклад, здадзена ад 94 да 96 процантаў. Павышана выробчынасьць працы на лесаніжках і гутах. Мэдыцынская дапамога ў некаторых паветах (Бабруйшчына) пастаўлена на належнай вышыні.

Наогул трэба адзначыць, што на зьездах чуецца вялікае злучаньне сярод дэлегатаў, вялікі пад'ём да працы. Злучнасьць паміж гарадскім рабочым і вясковым бедокам расьце з кожным днём. Усюды выбіраюцца камуністы, чуецца да партыйных працаўнікоў шчырае цяга, давер'е. І беспартыйныя прызнаюць, што будаваць новае жыццё можна з посьпехам толькі пад кіраўніцтвам камуністаў.

Словам, апошні год будаўніцтва краю даў шмат добрых вынікаў. Мы можам спадзявацца, што будучы год пойдзе ў нас яшчэ лепей, бо сьлёта адпалі на выбарах ўсе найлепшыя элементы правінцыі (галоўным чынам па валасных іспалкомках). На валасных выбарах яны праваліліся з трэскам.

Ленданская канфэрэнцыя.

Зноў не дастукаліся.

ЛЕНДАН, 11-12. Ленданская канфэрэнцыя скончылася. Надрукавана афіцыйнае паведамленьне, у якім гаворыцца, што прэм'еры прызналі прапанаваныя німецкага рэйхскага цлера аб рэпарацыях неадвальнымі. Прэм'еры ня прышлі да належнага рашэньня, пагэтума перамаўленьні будуць прадаўжацца ў Парыжы ў студзені месяцы.

Ня прышлі да згоды.

ГАННОВЭР, 12-13. Агэнцтва „Гавас“ паведамляе, што Ленданская канфэрэнцыя прэрвана з прычыны немагчымасьці для саюжных прэм'ераў прысьці да канчатковай згоды. Рагляд рэпарацыйнай праблемы адложан да 2-га студзеня ў Парыжы.

ЛЕЗАНСКАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ.

Умовы плаваньня ў пралівах.

ЛЕНДАН, 11-12. 11-га сьнежня адбылася першая нарада саюзных і турэцкіх экспертаў па абгавораньню умоў плаваньня ў пралівах і дэмілітарызацыі.

Розныя весткі

Зварот маемасьці.

ГАННОВЭР, 13-12. Злучаныя Штаты паставілі выдаць Німецчыне 93 проц. нямецкай маемасьці ў Амэрыцы, затрымаўшы 7 проц. на пакрыцьцё сваіх вымагаўняў. Амэрыканскі ўрад мае на меце гэтаў выдачай падтрымаць гаспадарчае становішча Німецчыны.

Наўдача Пуанкаре.

ГАННОВЭР, 12-12. У Парыжы лічць безразультатны канец Ленданскай канфэрэнцыі сур'ёзнай наўдачай Пуанкаре і чакаюць, што неадвольнасьць будзе хутка выказана і ў парламанце.

Зноў у неведомым становішчы.

ГАННОВЭР, 12-12. Нямецкія часопісы пішуць, што адклад канфэрэнцыі зьяўляецца найбольш шкодным для Німецчыны, бо гэта значыць неведомасьць на няўпэўны час. Адклад канфэрэнцыі даказвае няўпэўнасьць Аўтанты. Эўропа знаходзіцца ў трывожным ненакоі.

Есьць надзея на згоду.

ГАННОВЭР, 12-12. У Лезані адбываюцца далей перагаворы ў падкамісіях. Разважаньне справы аб пралівах ідзе з посьпехам і паддае надзеі на згоду.

Цяньць погляды Амэрыкі.

ГАННОВЭР, 13-12. Агэнцтва „Гавас“ паведамляе, што ангельскі ўрад паставіў запатрада ў Злучаных Штатах аб іх адносінах да пытаньня аб міжсаюзных даўгах, незалежна ад ангельскага даўгу, дзеля ўплыву якога паміж Вашынгтонам і Ленданам вядуцца афіцыйныя перагаворы.

На Украіне.

Усеўкраінскі Зьезд Саветаў.

ХАРКАЎ, 11-12. Адчыніўся ўсеўкраінскі зьезд саветаў. Прыбыла 750 дэлегатаў. Прысутнічаюць прадстаўнікі чужаземных дзяржаў.

Сельска-гаспадарчыя прылады для Украіны.

ХАРКАЎ, 11-12. Адэскі губэрскі сельскі саюз зьзнаваў згоду з амэрыканскімі фірмамі на дастаўку ў Адэсу сельска-гаспадарчых машын. Амэрыканцы даюць саюзу крэдыт у 100.000 долараў.

Шляхавая сповава Беларусі.

5 сьнежня адбылася нарада павятовых працаўнікоў шляхавай справы Беларусі.

Было адзначана, што ў шмат мясцовасьцях прыкмячаецца несваечасовая выдача камхозамі і пав. вык. камітэтамі грошай на будаўнічыя патрэбы, дзякуючы чаму потым прыходзіцца выплачваць лішнія сродкі, вылікаючы побач з гэтым з боку жыхарства недаверра к Шляхавому Аддзелу. Па гэтаму пытаньню было пастаноўлена нарадаю азьвінуцца ў Сав. Нар. Камісараў Беларусі з просьбаю запрапанаваць павятовым вык. камітэтам і камхозам, каб яны выплацілі задоўжаныя грошы ў 2-хтыднёвы тэрмін; побач з гэтым прасіць Сав. Нар. Камісараў прыняць крокі к заснаваньню камхозамі на будучы час болей цьвёрдага парадку ў стратах будаўнічых крэдытаў пры абавязковым удзеле павятовага кіраўніка шляхавых прац.

З гэтым былі даложаны нарадзе вынікі працы павятовых праізвадзіцеляў за ўвесь час.

З прычыны таго, што ў нашай газэце гэтыя ітогі ў агульных штрихах ужо друкаваліся, мы прыводзім толькі план намечаных прац на прадстаўчую зіму, ухвалены нарадаю.

Слуцкі павет.

У сьнежні намечана закончыць мост у «Некрапах», а таксама працягнуць працу па іншых, пачатых раней, мастах.

Зіма будзе скарыстана на ўстаўку свай і на падвозку лясных матэрыялаў.

Менскі павет.

У прадстаўчы зімовы сезон намечана закончыць буйныя масты—Крысаўскі, Руднянскі і Вяларуцкі.

Гуменскі павет.

Зімою намечаны буйныя працы па будаўніцтву мастоў—у м. Дуковы, праз р. Сьвіслач, 60 саж., у Турыне (праз Сьвіслач)—45 саж.

У м. Пухавічах сканчальнае маста перадаецца 38-му вайскова-шляхавому атраду.

Намечан яшчэ рамонт 2-х мастоў (37 саж.), калі будуць павялічаны сродкі.

Патрэбен рамонт у в. Русаковічах (праз р. Сьвіслач)—610 саж.

Усяго неабходна адбудаваць новых мастоў у павеці ў бліжэйшы час агульным працягам у 175 сажыў.

Барысаўскі павет.

У сьнежні намечана скончыць працы па адбудаваньню новага маста ў в. Гара і ў в. Б.-Гуасьцяніца. Апроч таго, маецца на ўвазе падвозка лесаматэрыялаў для адбудовы мастоў у в. Бытча, пры мяжы «Стары Барысаў» і на шлягу Барысаў—Зембін, а таксама перакідка 30% загатоўленага лесаматэрыяла на адбудаваньне 3-х мастоў праз р. Барэзіну, у «Вяслове»,—170 саж.

Мазырскі павет.

Зімой маюцца на меце працы па адрамантаваньню 28 мастоў, па адбудове занова—7, а таксама па аднаўленьню размытых дамбаў у М. В.

Бюльлетэнь № 135

Менскай Мэтэаролёгічнай Станцыі Галоўнай Фізычнай Обсерваторыі пры Менскай Дасьледчай Балотнай Станцыі. За 12-га і 13-га сьнежня 1922 году

СТРУМЕНТ.	1 гадзіна дню.	9 гадз. вечара.	7 гадз. раніцы
Баромэтр	742,7 м/м	743,1 м/м	740,5 м/м
Тэрмомэтр	1,0°	0,2°	1,0°
Максымальны тэрмомэтр	1,0°	2,5°	1,0°
Мінімальны тэрмомэтр	-0,8°	0,0°	0,0°
Вільгаць параўнаўчая	94%	94%	98%
Асадкі ў мілімэтрах	—	—	0,7
Грунтавы тэрмомэтр на глыбіні 0,8 м.	0,6°	0,6°	0,6°
Флюгэр (сіла ветра—мэтраў у секунду)	3—5	3—3	3—3

Днём і раніцоў дробны дождж.

Па Менску.

Парадак разьмяшчэньня дэлегатаў і часьцей на адчыненні IV-га Усебеларускага Зьезду Саветаў у Дзяржаўным тэатры.

Дэлегаты Зьезду займаюць месцы ў парты.

Члены ЦВК і СНК—на астрадзе. Лёжа В—для чужаземцаў. Лёжа № 1—для прадстаўнікаў друку.

Рэшту лёжаў партэра займаюць члены Праўленьня Прафэсійна-навучнага Саюзаў.

Іншыя запрошаныя займаюць месцы на 2 і 3-м ярусах.

Пасяджэньне камуністычнай фракцыі.

Сёньня 14-га сьнежня а 5-й гадзіне ўвечары ў памяшканьні клубу Карла Маркса адбудзецца пасяджэньне камуністычнай фракцыі IV-га Усебеларускага Зьезду Саветаў. Сакратар ЦБ Багуцін.

Напярэдадні Зьезду Саветаў.

У зьвязку з адчыненнем сёньня Зьезду Саветаў у горадзе ужо прыкмячаецца ажыўленьне. Установы ўбраны сьцягамі, зелянінай і плэкатамі з прывітаньнямі дэлегатам зьезду.

Вялікае ажыўленьне прыкмячаецца ўчора ў памяшканьні Ц. В. К., дзе знаходзіцца арганізацыйная камісія па падрыхтоўцы Зьезду. На дзяжурных аўтамабілях прывозіліся прыязджаючыя дэлегаты. Першымі прыехалі дэлегаты з Слуцкага і Мазырскага паветаў.

Для дэлегатаў Зьезду адведзены выгядныя пакоі ў памяшканьні 3-га дому Саветаў і быўшай гасьцініцы „Парыж“. Рознымі ўстановамі за

гатоўлены для дэлегатаў падарункі. На выстаўцы ўчора днём і ноччу кіпела падрыхтоўчая праца.

К Усебеларускай выстаўцы.

Глаўміліўная дастаўлена на Усебеларускую выстаўку шмат м тар-чляў зб прац і лічэй Беларусі ў галіне барац з прас унасьцю, самагончы ай, дээртырствам і інш.

Пошастныя заўважыньні.

Агульны зьвестра-пошастных занядушаньняў у Менску зьмяняецца. З 293 занядушаньняў такога характару за апошні месці найбольш лік падае на зваротны тыфу (55 проц.). Сярод хворых 22 проц. — з уцекачоў. Пляміты тыфу даў у мінулым месяцы ўсяго 14 выпадкаў, што складае каля 4 процантаў агульнага ліку інфекцыйных занядушаньняў. Апошні не выяўляе тэндэнцыі к павялічаньню. Зваротны тыфу носіць пакуль што эпідэмічны характар.

У Нансэнаўскай місіі.

Дзейнасьць Нансэнаўскай місіі выяўляецца зараз толькі ў выдачы харчовых пасылак. Кожная пасылка важыць каля 37 фунтаў і каштуе зграўнацай 2 1/2 долары. У лістападзе выданы 293 пасылкі. Грамадзяне, жадаючы атрымаць пасылку праз Нансэнаўскую місію, павінны напісаць аб гэтым сваім родным ці знаёмым, якія знаходзяцца за межамі Расеі. Аддзяленьні місіі маюцца амаль не ва ўсіх гарадох Эўропы, а таксама і ў краях Усходу. Зараз місія пераехала з Добрамьсьленскай на Падгорную вуліцу.

Згублены:

- Пашп., выд. Ломжынскай Польскай Міліц., Рэйналь Л. Л., кв. 171.
- Пашп., выд. Менск. Гар. Міліц., Лупецкая Е. А., кв. 172.
- Лічн. учотн. карт., выд. Слуцк. Пав. Ваен. Кам., Земель Р. Н., кв. 173.
- Пашп., выд. Валожынск. Міліц. Упр. № 211, Арэбсон К. В., кв. 174.
- Пасьведч. аб скачк. Мар'іна-Горскай С.-Г. школы, Іляха М. Ф., кв. 175.
- Часов. пасьведч., выд. Слуцк. Пав. Гар. Міліц., Палева Д. Ш., кв. 176.
- Пашп., выд. Брест-Літоўскай Міліц. Упр., Мільрод Ф. Ю., кв. 177.
- Часов. пасьведч., выд. Менск. Ваенспартцэнтрам, Фіалка С. М., кв. 178.
- Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. № 916, Кузіковіч С. В., кв. 179.
- Лічн. карт., выд. Тураўскім Ваен. Кам. № 957, Вецік А. Ф., кв. 180.
- Матрычн. выціс, выд. Менск. Зайкам, Бергер С. Г., кв. 181.
- Пасьведч., выд. Менск. Гар. Рабоча-Сялянск. Міліц. № 6853, Блок Н. Г., кв. 182.
- 2 пасьведч. на коняў, выд. Мазырск. учотн. конск. каміс. № №
- 1873 і 3262, Сапановіч М. І. і Пашавіч Д. Н., кв. 183.
- Лічн. карт., выд. Тураўскім Рэв. Кам., Капавіч С. П., кв. 184.
- Членск. кніж., выд. саюз. мэдцын. і санітарн. прадаўн. за № 214, Давілевіч С. С., кв. 185.
- Пасьведч., выд. Менск. Гар. Рабоча-Сялянск. Міліц. за № 4278, Эрлік П. І., кв. 186.
- Членск. кніж., выд. саюзам швайцарам за № 252, Рудавіцкай Р. А., кв. 187.
- Награнічн. візы, выд. Пятр. Асобн. Агд. № 3 за № 2607, Ваўчок В. С., кв. 188.
- 1) Учотн. карт., выд. Краснарскаім водным транспарт; 2) пашп., выд. Краснарскай Гар. Міліц., чак Яхім Ф. Р., кв. 189.
- Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. за № 902, Мушвэз Э. Ш., кв. 190.
- Пашп., выд. Смаглонскай Міліц. Упр. за № 955, Андэлевіч Р. А. і Л., кв. 191.
- Воіцкі біл., выд. воіцкім начальн., Варакса І. А. і Э. В., кв. 192.
- 1) Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. за № 119; 2) членск. кніж., выд. харчавікоў за № 428; 3) пасьв. асобн., выд. Менск. Гар. Слэабошн.д. Квцэленсон І. А., кв. 193.